

Laudatio na prof. PhDr. Ivana Geráta, PhD.

Vaša Magnificencia, pán rektor Trnavskej univerzity, pani predsedníčka Akademického senátu Trnavskej univerzity, Vaše Honorability, pani prorektorka, páni prorektori, Vaše Spektability, pani dekanke, páni dekáni, vážená akademická obec, vzácní hostia!

Za vynikajúce výsledky vo vedeckej, výskumnej a umeleckej činnosti a tým jeho príspevok k rozvoju univerzity, navrhujeme za Filozofickú fakultu Trnavskej univerzity v Trnave oceniť profesora PhDr. Ivana Geráta, PhD. Tento návrh je bez pochyb možné podložiť mnohými argumentami a dokladmi, svedčiacimi o tom, že kandidát je doma i v zahraničí vnímaný ako uznávaná vedecká, akademická i pedagogická kapacita.

Dovoľte mi, aby som predstavil kandidáta na udelenie Ceny Antona Hajduka, pána profesora PhDr. Ivana Geráta, PhD. Pán profesor Ivan Gerát, rodák z Čadce, ukončil vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, v odbore Estetika a veda o výtvarnom umení v roku 1987. Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa získal na Albert-Ludwigs Universität vo Freiburgu (Spolková republika Nemecko) v odbore Kunstgeschichte, Philosophie, Slawische Philologie (dejiny umenia, filozofia, slovanská filológia) v roku 1994. Titul docent získal na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave v odbore dejiny a teória umenia (v roku 2009), titul vysokoškolský profesor na tej istej fakulte v rovnakom odbore (v roku 2016). Pán profesor Ivan Gerát popri svojom pôsobení na univerzite pracuje aj v Ústave dejín umenia SAV v Bratislave, od roku 1995 ako vedecký pracovník, od roku 2005 po súčasnosť ako jeho riaditeľ.

V rámci vedecko-výskumnej činnosti je profesor Ivan Gerát pravidelne a kontinuálne vedúcim riešiteľom grantov VEGA, KEGA, APVV či ŠF EÚ, pričom niekoľkokrát bol prizvaný za výlučného riešiteľa za Slovenskú republiku do zahraničných grantov. Ako príklad možno uviesť medzinárodný projekt INHA Paris Umelecké transfery v gotickej Európe 12. - 16. storočia (Transferts artistiques dans l'Europe gothique XIIe – XVIe siècle), prípadne projekt *Asymmetrische Kunstgeschichte? Erforschung und Vermittlung prekärer Denkmale in der Esthétique im Kalten Krieg*, ktorého nositeľom bol Institut für Kunst- und Bildgeschichte, Humboldt-Universität zu Berlin. V posledných dvoch rokoch intenzívne pracuje na projekte: APVV-15-0526: *Téma Troch kráľov v umení Slovenska - interdisciplinárne štúdie kultúrnej tradície a komunikácie* (2016 - 2020), kde je vedúcim riešiteľom interdisciplinárneho vedeckého tímu. V roku 2018 s prof. PhDr. Marianom Zervanom, PhD. ako zodpovední riešitelia úspešne ukončili projekt VEGA 2/0132/15 *Základné pojmy teórie obrazu v interdisciplinárnej reflexii a umenovednej praxi* (2015 – 2018), riešený v spolupráci s Historickým ústavom SAV.

Je nutné prízvukovať, že profesor Ivan Gerát do týchto vedeckých projektov pravidelne zapája svojich doktorandov, čím ich maximálne zodpovedne pripravuje a formuje ako budúcich kvalifikovaných vedcov: aktuálne sú to doktorandi Mgr. Richard Gregor a Mgr. Stanka Kustrová, no v jeho tíme sú pravidelne zapojení aj postdoktorandi, ktorí svoje dizertačné práce obhájili na Katedre dejín a teórie umenia Filozofickej fakulty TU v Trnave pod jeho vedením. Významný je jeho podiel na vedení bakalárskych, diplomových, ale najmä dizertačných prác. Od roku 2009, kedy sa habilitoval, v pravom slova zmysle založil svoju vedeckú školu.

V rámci pedagogickej činnosti je profesor Ivan Gerát gestorom ťažiskových predmetov štúdia a aktívne sa podieľa na praktickej príprave poslucháčov štúdia dejiny a teórie umenia najmä prostredníctvom organizovania odborných seminárov a vedeckých kolokvií s možnosťou študentskej participácie. Ako špecialista na stredovekú obrazovú ikonografiu a odbornú metodológiu aktuálne vyučuje predmety (prednášky i semináre) vzťahujúce sa k rano- až neskorostredovekému umeniu, k obrazovej hagiografii, k dejinám formovania sa odboru dejín umenia i jeho vedeckých metód, ako aj k interpretačným metódam, aplikovaným v dejinách umenia a vizuálnej kultúry ako takej. K svojim predmetom pripravil a vydal aj niekoľko vysokoškolských učebníc. V rámci aktuálnej pedagogickej činnosti pána profesora možno spomenúť predmety: Gotické umenie na Slovensku (1. stupeň, prednáška); Gotická maľba a plastika v Európe (1. stupeň, prednáška); Dejiny dejín umenia II (1. stupeň, prednáška); Úvod do dejín umenia (1. stupeň, prednáška) Metodologický seminár cudzojazyčný (2. stupeň, seminár); Interpretácia prameňov a literatúry (3. stupeň, seminár); Byzantské umenie (1. stupeň, prednáška); Románska maľba a plastika v Európe (1. stupeň, prednáška); Dejiny dejín umenia I (1. stupeň, prednáška) a Obrazová hagiografia (2. stupeň, seminár).

Ako tretí bod jeho dlhodobu intenzívnej a kvalitnej práce si dovoľím upriamiť pozornosť na jeho publikačnú činnosť. V tomto smere je jeho produkcia na oblasť humanitných vied skutočne výnimočná nielen kvantitou (v súčasnosti celkovo 141 záznamov v systéme Birep), ale najmä kvalitou a medzinárodným významom jeho publikácií. Z jeho publikácií za roky 2017 a 2018 možno spomenúť napríklad:

- kapitolu vo vedeckej monografii vydanej v zahraničnom vydavateľstve: Some Structural Comparisons of Pictorial Legends from Medieval Hungary. In: *Les saints et leur culte en Europe centrale au Moyen Âge* [elektronický zdroj] : (xie-début du xvie siècle). Marie-Madeleine de Cevins, Olivier Marin (eds.). Turnhout : Brepols Publishers, 2017, s. 293-310 [1 AH] - (Hagiologia, 13). ISBN 978-2-503-57549-0, ISBN 978-2-503-57548-3;
- vedeckú prácu publikovanú v domácom karentovanom časopise (ADD): Johan Huizinga and Max Dvořák on images : A shared interest in medieval images in and around 1919. In: *World Literature Studies* : časopis pre výskum svetovej literatúry. Vol. 9, Issue 1 (2017), s. 31-40. - ISSN 1337-9275, ISSN 1337-9690.
- vedeckú prácu v domácom recenzovanom vedeckom zborníku/monografii: Detský sobáš a zabíjanie draka v umení okolo roku 1515. In: *Prelomové obdobie dejín : (politika, spoločnosť, kultúra v roku 1515)* / Eva Frimmová (ed.) ; [rec. J. Bartl, J. Baďurík]. - 1. vyd. - Bratislava : Igor Ilit' - RádioPrint, 2017, s. 307-314. - ISBN 978-80-89867-02-8.
- kapitolu vo vedeckej monografii, vydanej v zahraničnom vydavateľstve (ABC): Marxism and Iconology in Czechoslovakia during the Cold War : Preliminary Remarks. In *A Socialist Realist History? : Writing Art History in the Post-War Decades*. - Wien ; Köln ; Weimar : Böhlau, 2018, s. 95-112. ISBN 978-3-412-51161-6.
- vedeckú prácu v zahraničnom recenzovanom zborníku (AECA):
The High Altar Retable of Saint Elizabeth in Košice (Kassa/Kaschau) (Pls. 23-25). In *The Art of Medieval Hungary*. - Roma : Viella, 2018, s. 431-433. ISBN 978-88-6728-661-4.

Vysoké ocenenie práce profesora Ivana Geráta na domácich i medzinárodných odborných fórach predstavujú početné pozvánky k členstvu v domácich i zahraničných výboroch, komisiách, vo vedeckých grémiách a redakčných radách, ako aj v profesijných spoločnostiach. Čo sa týka členstva v medzinárodných výboroch, komisiách a radách, pán profesor Gerát je členom výboru RIHA, the International Association of Research Institutes in the History of Art, členom External Counselling Body, Research Institute for Art History of the Hungarian

Academy of Sciences, Budapešť (2010 - 2012), členom medzinárodného zboru poradcov pri príprave výstavy "Sigismundus, rex et imperator" (Budapešť a Luxemburg 2005 - 2006), a tiež bol v roku 2012 zvolený za člena – korešpondenta Maďarskej archeologickej a umeleckohistorickej spoločnosti v Budapešti. Ďalej je pán profesor Ivan Gerát členom vedeckého kolégia SAV pre estetiku a vedy o umení, redakčnej rady časopisov ARS a Profil, redakčnej rady časopisu Umění (Česká republika), členom Vedeckej rady FF UK v Bratislave, Vedeckej rady FF TU v Trnave a Umeleckej rady VŠVU v Bratislave. Pán profesor je tiež členom profesijných spoločností International Center of Medieval Art a Hagiography Society.

Na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave je pán profesor členom Odborovej komisie pre doktorandské štúdium v odbore 2.1.18 dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry a podobne je členom Odborovej komisie pre doktorandské štúdium v odbore 2.1.18 dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry aj na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Z toho dôvodu je pravidelne pozývaný za člena komisií štátnych záverečných skúšok, rigorózných a dizertačných konaní. Je tiež pravidelne vymenúvaný za člena habilitačných komisií pri obhajobách habilitačných prác na viacerých univerzitných pracoviskách.

Prejavom vysokého uznania a ocenenia jeho vedeckej činnosti je v neposlednom rade aj nemálo prestížnych medzinárodných vedeckých štipendijných stáží, ktoré mu boli udelené, a z ktorých možno spomenúť stáže v Nemecku, Rakúsku či v USA. Len za posledné tri roky to boli:

- 2016, USA University of Michigan: Ann Arbor (*Ronald and Eileen Weiser professional Development Award*, 1 mesiac);

- február – jún 2017, USA Clark Institute: Williamstown (*Clark Fellow in Residence*, 4 mesiace). Prof. Gerát bol v akad. roku 2016-2017 vybraný medzi 17 štipendistov tohto rezidenčného programu. The Clark Art Institute udeľuje tieto stáže každoročne 17 vedcom s cieľom podporiť ich kritické skúmanie teórie, dejín a interpretácie vizuálnej kultúry.

- február 2018, Fellow in Residence, the Herder Institute for Historical Research on East Central Europe: *Institute of the Leibniz Association, Marburg*, Nemecko (1 mesiac). Štipendijným pobytom v tomto významnom inštitúte pre výskum strednej a východnej Európy sú ocenení experti na poli historického výskumu o východnej strednej Európe, na základe akceptácie ich detailne naplánovaného projektu. Témou projektu prof. Geráta boli „Svätí patróni Rádu nemeckých rytierov vo vizuálnej kultúre neskorostredovekej strednej Európy“ (The Holy Patrons of Teutonic Order in Visual Culture of Late Medieval Central Europe).

Pán profesor, dovoľujem si Vám zaželať ešte veľa veľa úspechov, pevné zdravie, spokojnosť v kolektíve pedagógov Katedry dejín a teórie umenia Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity, a veľa tvorivých síl. Za všetko Vám v mene Filozofickej fakulty veľa pekne ďakujem a som rád, že som Vás mohol navrhnúť na toto významné ocenenie Trnavskej univerzity, ktoré sa udeľuje vynikajúcim vedecko-výskumným pracovníkom a pedagógom našej Alma mater.

V Trnave, 4. 4. 2019

doc. Dr. phil. Erik Hrnčiarik, Dekan FF TU v Trnave